

PROPOSICIÓ DE LLEI DE DRETS DE LES PERSONES GAIS, LESBIANES, BISEXUALS I TRANSSEXUALS I PER L'ERADICACIÓ DE L'HOMOFÒBIA, LA LESBOFÒBIA I LA TRANSFÒBIA

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'objectiu de la llei de drets de les persones gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals i per a l'eradicació de l'homofòbia, la lesbofòbia i la transfòbia és desenvolupar i garantir els drets de les persones lesbianes, gais, dones i homes bisexuals i transsexuals (LGBT) i evitar situacions de discriminació i violència cap a aquest col·lectiu, conegudes socialment també com a homofòbia, lesbofòbia i transfòbia.

Aquesta llei recull la demanda històrica del ric teixit associatiu que ha liderat durant més de trenta anys la reivindicació dels drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals. Aquests col·lectius de ciutadanes i ciutadans han assolit en els darrers anys un reconeixement social i polític que se'ls havia negat tradicionalment, però encara s'allunya de la plena normalització.

Partint de l'experiència dels darrers anys d'un intens treball de les diferents institucions del Govern de la Generalitat de Catalunya, des de la creació el 28 de juny de 2005 del Programa per al col·lectiu gai, lesbià i transsexual, fins a la creació, pel Decret el 26 de juny del 2007, del Consell Nacional de lesbianes, gais i homes i dones bisexuals i transsexuals, així com la creació i posada en funcionament per acord de Govern el 5 de setembre de 2006 del Pla Interdepartamental per la no discriminació de les persones homosexuals i transsexuals, amb aquesta llei s'aconseguirà el compliment d'allò que el Govern estableix en relació a les polítiques de no discriminació i igualtat, alhora que farà que Catalunya continuï sent un país pioner i exemplar pel que fa a l'elaboració i aplicació de polítiques LGBT.

Aquesta norma respon unes necessitats de naturalesa social, per això que cal recollir els drets inherents de les persones i, en aquest cas, referents a aquest col·lectiu. El nou marc jurídic, tant autonòmic com estatal com europeu, ha fet possible el canvi de visió que la societat ha anat fent en relació a aquest col·lectiu, en gran mesura pel treball continuat de sensibilització, informació i divulgació d'entitats i persones, d'aquí sorgeixen una sèrie de justificacions que fan necessària aquesta llei amb la qual es pretén aconseguir la construcció de noves referències de relació entre el col·lectiu LGBT i la resta de la societat basades en la igualtat i el respecte.

En primer lloc i a nivell autonòmic: l'article 40.7 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix que "els poders públics han de promoure la igualtat de les diferents unions estables de parella, tenint en compte llurs característiques, amb independència de l'orientació sexual de llurs membres. La llei ha de regular aquestes unions i altres formes de convivència i llurs efectes". En el mateix sentit, l'article 40.8 estableix que "els poders públics han de promoure la igualtat de totes les persones amb independència de l'origen, la nacionalitat, el sexe, la raça, la religió, la condició social o

l'orientació sexual, i també han de promoure l'eradicació del racisme, de l'antisemitisme, de la xenofòbia, de l'homofòbia i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones”.

La Resolució 242/III del Parlament de Catalunya, de 4 de desembre de 1991, sobre la no-discriminació de les persones per raons d'opció sexual explicita el suport als col·lectius i centres associatius que treballen en el camp de l'homosexualitat i la Resolució 243/VI del Parlament de Catalunya defensa de la no-discriminació per motiu d'opció sexual.

La Llei 3/2005 d'abril de modificació de la Llei 9/1998 del Codi de Família, de la Llei 10/1998, d'unions estables de parella, i de la Llei 40/1991, del Codi de Successions per causa de mort en el dret civil de Catalunya, en matèria d'adopció i tutela, la qual permet, bàsicament, l'adopció per part de persones homosexuals.

En segon lloc, a nivell estatal, s'han dut a terme jurídicament una sèrie d'iniciatives legislatives, de les quals cal destacar: la Llei 13/2005, d'u de juliol, per la qual es modifica el Codi Civil en matèria de dret a contreure matrimoni, Llei 14/2006, de 26 de maig, sobre tècniques de reproducció humana assistida, Llei 3/2007, de 15 de març, reguladora de la rectificació registral de la menció relativa al sexe de les persones, Disposició addicional primera de la Llei 3/2007, Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i d'ordre social, art. 27 a 43 i la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.

En tercer lloc i a nivell europeu s'ha creat la Resolució de 8 de febrer de 1994 del Parlament Europeu, sobre la igualtat de drets dels homosexuals i de les lesbianes de la Comunitat Europea i sobre la igualtat jurídica i contra la discriminació de lesbianes i gais, la Resolució del Parlament Europeu sobre l'homofòbia a Europa, aprovada el 18 de gener de 2006, i la Directiva 2000/78/EC del Consell d'Europa referent a la no discriminació al lloc de treball.

En aquest sentit es pot afirmar que la no discriminació per motius d'orientació sexual i/o d'identitat de gènere, que pot afectar a diversos àmbits sensibles de la vida de qualsevol persona, és present en molts preceptes de la legislació i de la normativa que ens envolta, per això cal tirar endavant aquesta llei de temàtica específica que permetrà ampliar el marc normatiu en l'àmbit LGBT i que de ben segur que servirà per aconseguir reduir la discriminació i fomentar a la ciutadania en general valors d'igualtat, respecte i tolerància.

L'evolució de drets per al col·lectiu LGBT ha vingut motivada pel canvi de comprensió social respecte a aquesta qüestió, si bé aquest canvi és gradual i desigual. La llei de drets de les persones LGBT i per a l'eradicació de l'homofòbia, la lesbofòbia i la transfòbia vol regular un seguit d'aspectes en els quals les estadístiques dels darrers anys demostren la conveniència d'actuar respecte d'aquesta qüestió.

Tot i que l'aportació, la recopilació i la sistematització de dades és difícil perquè tot just ara comencen a aparèixer els primers indicadors oficials, les estadístiques amb les que comptem donen indicis prou clars que la discriminació per motiu d'orientació sexual i/o d'identitat de gènere es segueix produint. Tot i que en l'actualitat manquen dades i indicadors, tot porta a pensar que els casos reals són molt superiors als que ens mostren les estadístiques. En aquest sentit, un dels objectius de la llei és regular la recollida de dades estadístiques en el seu apartat de “garantia estadística”.

Un altre àmbit que regula la llei és el de la necessària formació i la sensibilització de totes les persones professionals que en algun moment de la seva carrera professional poden haver d'enfrontar-se a un cas relacionat amb la discriminació per raó d'orientació sexual i/o identitat de gènere.

En l'àmbit de l'educació s'han regulat qüestions com ara la incorporació del coneixement de les diversitats afectives i sexuals, tant en els currículums escolars, com en els recursos formatius o en la formació de mares i pares.

En l'àmbit de la cultura, el lleure i l'esport, s'han introduït criteris tant importants com la lluita contra qualsevol tipus de discriminació per raó d'orientació sexual i/o d'identitat de gènere en les activitats esportives.

La major presència pública de la temàtica LGBT i la falta de rigor en molts mitjans d'informació fa que en la llei plantegi la realització de les recomanacions necessàries als mitjans de comunicació audiovisuals per tal que no es permeti la difusió de continguts que de manera expressa o subliminal puguin fomentar o justificar l'homofòbia.

En l'àmbit de la salut, la manca de formació i de coneixement de la realitat LGBT pot portar a conductes poc adequades i sobre les quals cal intervenir, per això es regula la necessària sensibilització i prevenció davant del VIH/SIDA, així com la millora dels protocols mèdics en ginecologia o urologia de cara a l'atenció de lesbianes i gais, i els tractaments associats a la transsexualitat, entre d'altres mesures.

Els serveis socials és una altra de les qüestions que es regulen en aquesta normativa, tant pel que fa a vehicular les mesures eficaces per eliminar les formes de discriminació per raó d'orientació sexual i/o d'identitat de gènere que pateixen determinats col·lectius (persones nouvingudes, persones discapacitades, etc.), com pel que fa al foment del respecte en equipaments socials cap a les persones lesbianes, gais, bisexuals o transsexuals. En aquest sentit, la formació i sensibilització de les persones professionals que treballen en els equipaments socials és una qüestió clau que també regula la norma.

Pel que fa a la realitat familiar, la norma pretén igualar les condicions de les parelles homosexuals a les heterosexuales en tots els àmbits, ja sigui en el consentiment de substitució, en la normativa sanitària, en els tràmits i gestions relatives a la identificació i disposició del cadàver, o en l'accés a les ajudes per reproducció assistida.

També són objecte de regulació l'externalització de les polítiques LGBT del Govern i l'impuls de Catalunya com a país obert i respectuós vers la diversitat sexual i afectiva.

La norma contempla un apartat específic dedicat a les persones transsexuals, atès la mancança de drets que han patit històricament aquest col·lectiu, tant pel que fa al tractament mèdic, com pel que fa a l'accés al mercat laboral, a l'educació, etc.

Altres aspectes regulats en aquest text són el dret d'admissió, el dret a l'atenció i reparació, la garantia institucional, l'establiment d'un servei integral i el règim d'infraccions i sancions.

La posada en marxa i l'avaluació positiva de les polítiques LGBT portades a terme fins ara al nostre país, fa necessària la cobertura legal d'aquesta vulneració de drets detectada. La manera de fer-ho i assegurar que aquest avenç en la consecució dels

drets sigui perdurable, és dotant el país d'una Llei que protegeixi els drets d'aquestes persones. Les actuacions innovadores que està duent a terme aquest Govern necessiten d'una Llei que desenvolupi aquestes actuacions i les empari, i eviti així qualsevol ombra d'inseguretat jurídica.

Aquesta Llei vol avançar, doncs, en el reconeixement dels drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals en tres sentits. En primer lloc, omplint el buit normatiu que ha provocat que els drets i llibertats de les persones LGBT s'hagin vist afectats al llarg dels anys. En segon lloc, per garantir el desenvolupament bàsic de les competències que té la Generalitat de Catalunya i que li han estat encomanades mitjançant els fulls de ruta que han marcat els Plans de Govern 2004-2007 i 2007-2010. En tercer lloc per donar compliment i complementar la legislació existent, l'Estatut de Catalunya, la normativa estatal i la normativa europea en matèria de drets i deures de les persones.

TÍTOL PRELIMINAR. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte

1. Aquesta Llei té per objecte fer efectiu el dret a la igualtat i a la no discriminació per raó d'orientació sexual, opció afectiva sexual o identitat de gènere, així com els mitjans i les mesures que cal aplicar per tal d'assolir-los dins dels àmbits tant públics com privats sobre els quals els poders públics de Catalunya tenen competències.

2. Les mesures que es preveuen en aquesta Llei per a fer efectiu el dret a la igualtat de les persones LGBT afecten:

- a) A totes les àrees de la vida social, tant dins l'àmbit públic com privat.
- b) Al decurs de totes les etapes de la vida.
- c) A totes les contingències en el decurs de la seva vida: malalties, incapacitació o qualsevol altre canvi en l'estat civil, formació d'una família, privació de llibertat, i la mort.

Article 2. Finalitat

Aquesta Llei té com a finalitat promoure les condicions per tal que, els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals -LGBT-, així com dels grups dins els quals aquestes s'integren, siguin reals i efectius, facilitant la seva participació i representació en tots els àmbits de la vida social, i remoure els estereotips que afecten negativament a la percepció social de les persones LGBT.

Article 3. Àmbit d'aplicació i garantia dels drets

1. Aquesta Llei és d'aplicació a tota persona, física o jurídica, de dret públic o privat, que visqui i/o desenvolupi les seves activitats dins l'àmbit territorial de Catalunya, independentment de quina sigui la seva nacionalitat, domicili o residència.

2. Les persones LGBT tenen garantits els drets que aquesta Llei els hi reconeix amb independència del veïnatge civil, la minoria d'edat, la nacionalitat o la situació administrativa i personal en què es trobin, sens perjudici del que estableix la legislació en matèria d'estrangeria i d'altra legislació vigent.

Article 4. Definicions

A efectes del que estableix aquesta Llei, s'entén per:

a) Discriminació directa: tota situació en la qual es trobi una persona que sigui, hagi estat o pugués ser tractada, per raó d'orientació sexual, opció afectiva sexual o identitat de gènere, de manera menys favorable que una altra en una situació anàloga.

b) Discriminació indirecta: situació dins la qual una disposició, criteri, interpretació o pràctica pretesament neutres pugui ocasionar a persones LGBT una desavantatge particular respecte a persones que no ho siguin. La discriminació indirecta es podrà demostrar per qualsevol prova admesa en dret, fins i tot a partir de proves estadístiques, qualitatives o qualsevol altra estudi contrastat de caràcter científic.

c) Ordre de discriminar: S'haurà també de considerar discriminació tota ordre de discriminar, directament o indirecta, per raó d'orientació sexual, opció afectiva sexual o identitat de gènere.

d) Assetjament per raó d'orientació sexual, d'opció afectiva sexual o d'identitat de gènere: comportament no desitjat verbal o físic, realitzat en funció de l'orientació sexual, l'opció afectiva sexual o la identitat de gènere d'una persona, amb la finalitat o l'efecte d'atemptar contra la dignitat o la seva integritat física i/o psíquica de la persona, o crear un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

e) Represàlia discriminatòria: tracte advers o efecte negatiu que es produeixi contra una persona com a conseqüència de la presentació d'una queixa, reclamació, denúncia, demanda o recurs, de qualsevol tipus, destinat a evitar, disminuir o denunciar la discriminació o l'assetjament a la qual és sotmesa o hagi estat sotmesa.

f) Victimització secundària: Maltractament addicional exercit contra les persones LGBT que es troben en algun dels supòsits anteriors com a conseqüència directa o indirecta dels dèficits de les intervencions dutes a terme pels organismes responsables, i també per les actuacions desencertades provinents d'altres agents implicats.

g) Incompliment de les mesures d'acció positiva legalment establertes: accions i omissions que incompleixin les mesures d'acció positiva que hagin estat legalment establertes.

Article 5. Clàusula general antidiscriminatòria

Les Administracions Públiques i la Sindicatura de Greuges han de vetllar pel dret a la no discriminació amb independència de l'orientació sexual, l'opció afectiva sexual o la identitat de gènere de la persona o del grup familiar al qual aquesta pertanyi.

El dret a la no discriminació ha de ser un principi informador de tot l'ordenament jurídic català, de l'actuació administrativa i de la pràctica judicial i vincula tant als poders públics com als particulars.

Article 6. Principis orientadors de l'actuació dels poders públics

Aquesta Llei, en relació a les persones LGBT, s'inspira en els principis següents:

- a) Els drets de les persones LGBT són part integrant dels drets humans universals.
- b) L'establiment de mesures d'abast integral i transversal.
- c) La intervenció dels poders públics de Catalunya abastarà la sensibilització, la prevenció, la detecció, l'atenció, la recuperació i la reparació.
- d) Incrementar la visibilitat, la participació i la representació, així com la seva realitat i les seves necessitats específiques tant dins de l'àmbit públic com del privat.
- e) Els matrimonis, així com les parelles legalment constituïdes de persones LGBT, són família a tots els efectes, en el dret català tant públic com privat, en la pràctica judicial i administrativa i en les actuacions dels poders públics.
- f) L'establiment de mesures que s'adeqüin a la diversitat de circumstàncies en què es trobin les persones LGBT, tenint present les interaccions de l'homosexualitat, la bisexualitat i la transsexualitat amb d'altres desigualtats que provoquen discriminacions.
- g) La cooperació interadministrativa.
- h) La formació especialitzada i la deguda capacitació de tots els professionals.
- i) L'establiment de mesures de foment de les entitats de persones LGBT, així com de grups de recerca sobre la diversitat sexual i afectiva per a dur a terme programes i activitats encaminades a eradicar la discriminació i la violència en aquest àmbit.
- j) L'establiment de línies de suport a favor d'iniciatives del món associatiu, privat i institucional.
- k) Potenciar les clàusules socials a la contractació pública.

TÍTOL I. ORGANITZACIÓ ADMINISTRATIVA

Article 7. Servei d'atenció integral

1. Es crea el servei d'atenció integral adreçat a les persones LGBT amb la finalitat de donar respostes adequades, àgils, properes i coordinades a les seves necessitats, en el cas que pateixin, hagin patit o estiguin en risc de patir violència.

2. A aquests efectes, s'ha d'habilitar una línia d'atenció telefònica permanent i un servei de correu electrònic i/o qualsevol altre mitja capaç d'atendre tots els casos de consulta, assessorament, denúncia de qualsevol tipus d'agressió en aquest àmbit.

3. Les persones professionals d'aquest Servei han de tenir estudis relacionats amb els drets humans, l'estudi del gènere i la diversitat afectiva i sexual i l'atenció personalitzada.

Article 8. Òrgan consultiu permanent

1. El Consell Nacional de lesbianes, gais i homes i dones bisexuals i transsexuals d'acord amb el que estableix el Decret 141/2007 de 26 de juny, té com a objectiu ser un espai de participació ciutadana en matèria de drets i deures de les persones LGBT. En aquest Consell tenen representació les associacions que treballin principalment pels drets de les persones LGTB.

2. Aquest Consell delibera i formula propostes en matèria de drets i informa sobre projectes normatius i no normatius. Així mateix, haurà de rebre informació sobre l'aplicació del que es preveu en aquesta Llei. També podrà formular propostes i queixes respecte a les actuacions dels poders públics a Catalunya.

3. Els informes sobre projectes normatius tenen caràcter preceptiu i no vinculant. Per la resta de supòsits, els informes són facultatius.

Article 9. Òrgan rector i coordinador de les polítiques LGBT

1. El Govern de la Generalitat ha de comptar amb un òrgan rector de les polítiques LGBT que ha de ser regulat per reglament i que ha de coordinar les polítiques del Govern de la Generalitat en aquesta matèria.

2. Aquest òrgan disposarà d'un pressupost específic i diferenciat, i estarà dotat d'autonomia funcional i de suficients mitjans personals i materials.

3. Els departaments de la Generalitat hauran d'aplicar aquesta Llei amb la col·laboració i sota la coordinació d'aquest òrgan. Així mateix, aquest òrgan rector haurà de col·laborar amb la Fiscalia i amb l'autoritat policial.

4. Aquest òrgan informarà periòdicament al Parlament i al Consell Nacional de Lesbianes, gais i homes i dones bisexuals i transsexuals de l'impacte social d'aquesta llei.

TÍTOL II. POLÍTIQUES PÚBLIQUES PER A PROMOURE LA IGUALTAT EFECTIVA DE LES PERSONES LGBT

Capítol I. Professionals que actuen en àmbits sensibles

Article 10. Formació i sensibilització

1. Les administracions públiques catalanes han de garantir la formació i la sensibilització adequada de totes les persones professionals que treballen en la prevenció, la detecció, l'atenció, l'assistència i la recuperació en els àmbits de la salut, educació, laboral, serveis socials, en l'àmbit de la justícia i cossos de seguretat, en esport i lleure i en la comunicació.

Article 11. Deure d'intervenció

1. Els professionals que treballen en els àmbits de la salut, educació, laboral, serveis socials i cossos de seguretat, quan tinguin coneixement d'una situació de risc o una sospita fonamentada de discriminació o violència per raons de diversitat sexual i afectiva o per qüestió d'identitat de gènere, ho hauran de comunicar al Ministeri Fiscal i als cossos i forces de seguretat.
2. A aquests efectes s'elaborarà un protocol específic d'actuació.

Capítol II. Sectors d'intervenció

Article 12. Educació

1. Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per coeducació l'acció educadora que valora indistintament l'experiència, les aptituds i l'aportació social i cultural de totes les persones amb independència de la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere.
2. D'acord amb el principi de coeducació, s'ha d'incorporar en el sí dels currículums, dels recursos formatius i dels itineraris de formació de tot l'alumnat de Catalunya, tant del sistema educatiu obligatori com del no obligatori, el coneixement de les diversitats sexuals i afectives i de la identitat de gènere, promoure els recursos didàctics, mitjans audiovisuals bàsics, així com un fons documental sobre la diversitat afectiva sexual, la identitat de gènere i els diversos models de família.
3. L'òrgan competent haurà de vetllar per tal que en els materials escolars i educatius no es produeixi cap mena de discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere en els seus continguts i que el llenguatge emprat sigui no discriminatori i respectuós amb la diversitat sexual.
4. El principi de coeducació s'ha d'incorporar, també, dins del Projecte Educatiu de Centre (PEC) i del Pla d'Acció Tutorial (PAT), així com en els plans i en els reglaments de convivència i drets i deures dels centres.
5. El respecte a la diversitat afectiva i sexual s'ha de fer també efectiva en el sistema educatiu no obligatori, especialment a les llars d'infants i en l'educació de persones adultes, en la formació professional, en la formació de mares i pares, en les activitats esportives escolars i en les de lleure infantil i juvenil i s'han de mantenir els mateixos criteris pel que fa a recursos i a formació que en el sistema educatiu obligatori.
6. Promoure les actuacions que fomentin la consciència i la prevenció de la violència per raó de sexe i de gènere. Seran objecte de fiscalització les pautes d'ignorància, d'aïllament, de rebuig o de violència de les quals puguin ser objecte les persones LGBT en el sí del medi escolar.
7. La inspecció vetllarà pel bon funcionament del sistema educatiu, garantint el compliment del que es preveu en aquest article. Així mateix, el departament competent en aquesta matèria farà un seguiment periòdic sobre la situació de les persones LGBT a les aules.

8. L'Administració de la Generalitat, mitjançant el Departament competent en educació, promourà que els centres educatius, escoles i instituts siguin un entorn amable per tal que l'alumnat i el professorat pugui manifestar-se de manera natural com a persona LGBT i contribuir, així, a la creació de models positius per a la comunitat educativa.

Article 13. Universitats

1. El principi de coeducació es projectarà dins l'àmbit universitari, abastant també els continguts de la docència dels graus i dels postgraus que hi estan relacionats i ja s'imparteixen.

2. L'Administració de la Generalitat, mitjançant el Departament competent en universitats, ha de promoure la docència sobre la diversitat sexual i afectiva, tot recolzant el desenvolupament d'assignatures específiques i de matèries transversals que afavoreixin la recerca universitària i el coneixement de les necessitats de les persones.

Article 14. Cultura, lleure i esport

En l'àmbit de la cultura, el lleure i l'esport l'Administració de la Generalitat ha de dur a terme les actuacions següents:

- a) Donar suport a certàmens culturals i esportius que incorporin especialment la temàtica LGBT a Catalunya.
- b) Impulsar i afavorir projectes relacionats amb la recuperació de la memòria històrica de les persones LGBT, mitjançant el Memorial democràtic.
- c) Impulsar, promocionar i fomentar la producció cultural d'espectacles infantils i juvenils que incorporin registres positius sobre la diversitat afectiva i sexual i sobre la identitat de gènere.
- d) Promocionar i afavorir les iniciatives de les associacions i les empreses d'educació en el lleure infantil i juvenil, així com d'entitats juvenils, que incorporin els principis de reconeixement i respecte de la diversitat sexual i afectiva i sobre la identitat de gènere.
- e) Els criteris de selecció de publicacions periòdiques que la Generalitat fa arribar a la xarxa de biblioteques haurà de tenir present les publicacions i revistes de pensament i divulgació amb contingut LGBT.
- f) Establir normatives, juntament amb les federacions esportives, que garanteixin la lliure participació a les competicions esportives de les persones lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals, així com el correcte tractament a les instal·lacions esportives.
- g) Adoptar les mesures provisionals prèvies pertinents, per part de l'Administració de la Generalitat, així com els dels ens locals competents per sancionar en matèria d'espectacles i activitats recreatives, per evitar que es pugin cometre actes homòfobs o transfòbics.
- h) Promoure, per part del Departament competent en la matèria, l'obtenció de recursos didàctics i fons documentals referents a la diversitat afectiva sexual, la identitat de gènere i els models diversos de famílies a les entitats que conformen el moviment associatiu juvenil.

- i) Incorporar entre les funcions de l'Observatori Català de l'Esport l'àmbit de lluita contra la violència i la discriminació per raó d'orientació sexual o identitat de gènere en l'esport i que es recullin les bones pràctiques de sensibilització dels clubs esportius, agrupacions i federacions.

Article 15. Mitjans de comunicació

En l'àmbit dels mitjans de comunicació s'han de dur a terme les actuacions següents:

- a) Fer un seguiment del codi deontològic en el conjunt dels mitjans de comunicació i vetllar pel respecte a la identitat de gènere, l'orientació sexual així com les diverses expressions afectives.
- b) Establir recomanacions sobre el tractament i l'ús d'imatges i llenguatge a l'hora de tractar de persones lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals.
- c) Controlar els continguts dels mitjans de comunicació, així com la publicitat per tal que sigui respectuosa amb les persones LGBT.
- d) Fomentar que els mitjans de comunicació incloguin en els seus continguts la temàtica LGBT, tot afavorint la visibilitat de referents positius i identificables que mostrin la diversitat d'opcions afectives i sexuals, de models diversos de família i d'identitats de gènere.
- e) Recollir, periòdicament, les informacions amb tractament contrari a la diversitat sexual i fer-ne un seguiment. Aquest informe es lliurarà al CAC, a la Sindicatura de Greuges, al Parlament de Catalunya i al Consell Nacional de lesbianes, gais i homes i dones bisexuals i transsexuals.

Article 16. Salut

1. El sistema sanitari català ha d'incorporar la perspectiva de gènere, així com les necessitats específiques de les persones LGBT per tal de garantir el seu dret a rebre atenció sanitària i serveis de salut en condicions objectives d'igualtat.

2. Amb aquesta finalitat, l'Administració de la Generalitat ha d'incorporar en les seves línies d'actuació relatives a la salut, i per tant en el seu sistema sanitari, les actuacions següents:

- a) Vetllar per tal que la política sanitària sigui respectuosa amb les persones amb diversitat afectiva i sexual i que no patologitzi directament o indirectament les persones lesbianes, gais, bisexuals i, especialment, transsexuals, transgènere i intersexuals.
- b) Elaborar polítiques de salut pública que vetllin pel dret a la salut de les persones LGBT, adaptant els protocols establerts si s'escau.
- c) Establir estratègies específiques per afrontar els problemes de salut específics, i enfortir la vigilància epidemiològica sensible a les diferents situacions de salut i de malaltia de les persones LGBT.

- d) Crear mecanismes de participació de les persones i associacions LGBT dins de les polítiques relatives a la salut sexual.
- e) Eliminar els biaixos de gènere a l'hora de determinar polítiques d'investigació, tot garantint especialment l'estudi i el desenvolupament de polítiques sanitàries específiques del col·lectiu LGBT, especialment de les lesbianes i les persones transsexuals.
- f) Promoure entre els col·legis professionals l'establiment de pràctiques sanitàries o teràpies psicològiques que s'han de considerar lícites, respectuoses i en cap cas aversives amb la diversitat afectiva i sexual i d'identitat de gènere.
- g) Reconèixer el dret d'accés als mètodes preventius que garanteixen pràctiques sexuals més segures, i que permeten la detecció eficaç de les infeccions de transmissió sexual i el seu tractament, tant en l'àmbit públic com privat.
- h) Reconèixer el dret a la prevenció, a la detecció eficaç, al tractament integral d'acord amb els avenços en l'àmbit sanitaris i al suport comunitari de les persones afectades per les Infeccions de Transmissió Sexual (ITS) i per les diferents patologies que poden afectar les persones LGBT, així com l'establiment de la necessitat de realitzar activitats periòdiques de promoció de la salut, de prevenció de la malaltia i de sensibilització en relació a les ITS, tant per homes com per dones.
- i) Incorporar en el sistema sanitari, l'atenció integral a persones transsexuals, transgènere i intersexuals, definint els criteris d'accés tant al tractament hormonal com a la intervenció quirúrgica. Es tindrà en compte la voluntat de la persona afectada en la presa de decisions sempre i quan la seva vida no estigui en perill o les condicions de salut no puguin veure's perjudicades, d'acord amb la normativa vigent.

Article 17. Acció social

1. L'Administració de la Generalitat ha d'impulsar polítiques estables que tinguin com a objecte la prevenció del suïcidi, l'autolesió, les mutilacions o qualsevol atemptat contra la salut, atenent criteris de l'OMS, així com l'aïllament psicosocial o altres situacions de vulnerabilitat o risc en joves i adolescents lesbianes, gais, transsexuals, transgènere i intersexuals.

2. L'administració de la Generalitat impulsarà un suport per a adolescents i joves lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals que hagin estat expulsats i expulsades de les seves llars o bé hagin marxat voluntàriament per causa de situacions de maltractament i de pressió psicològica.

3. S'han d'establir mesures específiques per a les persones LGBT que pertanyin al col·lectiu d'origen immigrant, de gent gran, de gent jove, del món rural, de gent amb diversitat funcional, d'ètnia gitana i de les persones que exerceixen la prostitució, així com d'altres en risc d'exclusió social per evitar situacions de discriminació, risc i vulnerabilitat.

4. Els serveis socials i específicament les residències de persones grans, tant públiques com privades, han de vetllar per tal que no es produeixin situacions de discriminació derivades de la realitat vivencial de les persones LGBT, tant a nivell

individual com si conviuen en parella i també es fomentarà el respecte a la diversitat afectiva sexual entre les persones usuàries dels serveis socials.

5. En les residències o altres equipaments que es distingeixin els espais per sexes, s'identificaran les persones transsexuals d'acord amb el gènere sentit.

Article 18. Ordre públic i de privació de llibertat

En l'àmbit de l'ordre públic i de privació de la llibertat s'han de contemplar les actuacions següents:

- a) Establir les mesures oportunes per tal de garantir un tracte i una estada adequada de les persones LGBT a les comissaries i als centres penitenciaris, ja sigui en règim preventiu com de compliment.
- b) L'autoritat penitenciària haurà de permetre i facilitar la persona interna transsexual la continuïtat del tractament hormonal o qualsevol altre que estigui seguint.
- c) El tracte, així com les condicions penitenciàries de vida al centre penitenciari hauran de ser aquelles que es corresponguin amb al gènere amb el qual la persona transsexual s'identifiqui.
- d) La formació inicial i continuada del personal de seguretat (Policia Local, cos de Mossos d'Esquadra, personal penitenciari i altres) haurà d'incloure el fet de la diversitat afectiva sexual i de gènere així com la normativa civil, administrativa i penal protectora de les persones LGBT.
- e) Elaborar un protocol per tal de tractar íntegrament i adequada les persones víctimes d'agressions per causa de diversitat afectiva o sexual.
- f) Impulsar polítiques estables per motivar les persones LGBT a denunciar les violències a les quals han estat sotmeses.

Capítol III. Mercat de treball

Article 19. Integració del dret a la igualtat de tracte i oportunitats de les persones LGBT

El departament competent en matèria laboral ha de tenir en compte la diversitat afectiva sexual i d'identitat de gènere de les persones així com el dret de les persones a no ser discriminades per raó d'orientació sexual, d'opció afectiva sexual o d'identitat de gènere dins de totes les seves polítiques.

Article 20. Implantació de mesures per a l'ocupació

En qualsevol cas, el departament competent en matèria laboral ha de dur a terme les actuacions següents:

- a) Promoure les mesures necessàries per tal de garantir d'una manera real i efectiva la no discriminació per raó d'orientació sexual, en la contractació de les condicions de treball i ocupació del seu personal, tant funcional com laboral.

- b) Implantar progressivament índexs d'igualtat que tinguin en compte la realitat LGBT dins del sector públic i fomentar la seva implantació dins del sector privat.
- c) Desplegar estratègies per a la inserció laboral de les persones transexuals.
- d) Possibilitar la conciliació de la vida laboral i personal a les famílies formades per persones LGBT a tots els efectes.
- e) Vetllar per tal que no hi hagi discriminació de les persones LGBT en l'àmbit laboral, dotant de la formació adequada les persones responsables de la inspecció de treball i incloent en la formació del personal encarregat dels riscos laborals continguts relacionats amb els riscos laborals que poden patir les persones LGTB.
- f) Dissenyar estratègies de difusió i sensibilització per al canvi cultural, incorporar en els plans i programes de formació el coneixement de la diversitat afectiva sexual i de gènere, i impartir sessions formatives i informatives als responsables de la inspecció laboral per a la comprensió i acceptació de la diversitat afectiva i sexual.
- g) Impulsar espais de participació i interlocució, promoure campanyes específiques de caràcter divulgatiu, si s'escau, en col·laboració amb les associacions LGBT i els agents socials corresponents.
- h) Adaptar i millorar la capacitat de resposta dels serveis d'inserció laboral públics, incorporar a totes les noves convocatòries de subvenció criteris d'igualtat d'oportunitats, incentivar les forces sindicals i empresarials a la realització de campanyes divulgatives, promoure que en els espais de diàleg social s'impulsin mesures inclusives i clàusules antidiscriminatòries i impulsar l'adopció per part d'empreses de codis de conducta i protocols d'actuació per la igualtat d'oportunitats i la no discriminació de les persones LGBT.

Capítol IV Famílies

Article 21. Les famílies LGBT

1. Les famílies LGTB tindran els mateixos drets que la resta de famílies en tots els àmbits, ja sigui públic o privat.

2. Dins l'àmbit sanitari, s'ha d'establir la garantia que els membres de les unions estables de parella així com de les parelles legalment constituïdes, amb independència de la seva orientació sexual, opció afectiva sexual o identitat de gènere, tinguin els mateixos drets que la normativa sectorial sanitària reconegui als cònjuges o familiars més propers. En aquest sentit, s'establiran protocols d'actuació específics.

3. Pel que fa al consentiment per substitució, es considerarà familiar més proper la parella amb la qual la persona malalta conviski amb total independència de la manera com aquesta s'hagi constituït.

4. En els tràmits i les gestions relatives a la identificació i disposició del cadàver, enterrament, recepció d'objectes personals de la persona finada o qualsevol altre que

sigui necessari, podrà prendre part, en les mateixes condicions que les parelles casades, l'altre membre de la parella legalment constituïda.

4. Reglamentàriament l'administració establirà els mecanismes necessaris per tal que la documentació administrativa i els formularis mèdics s'adeqüin a les relacions afectives de les persones LGBT.

5. Es garantirà la igualtat d'accés als ajuts per a l'aplicació de tècniques de reproducció assistida de les parelles de lesbianes en igualtat de condicions que les parelles heterosexuales.

6. Totes les persones amb independència de la seva orientació sexual han de ser tractades sota els mateixos criteris durant un procés d'adopció que tingui lloc en l'àmbit competencial i territorial de Catalunya. El procés d'estudi i valoració de la idoneïtat ha de ser formador, transparent i informador d'acord amb els nous models de famílies.

TÍTOL IV I HOMES I DONES TRANSSEXUALS

Article 22. Homes i dones transsexuals

1. Dins l'àmbit de les administracions públiques i en l'àmbit educatiu i universitari, s'han de determinar les condicions per tal que les persones transsexuals siguin tractades i anomenades d'acord amb el nom del gènere amb el qual s'identifiquen, encara que no hagin modificat civilment el seu sexe.

2. Igualment, s'han de determinar reglamentàriament les condicions a través de les quals les persones transsexuals poden modificar el nom que apareix en els diferents registres administratius.

3. S'haurà de garantir en tot cas el dret a consulta i a informació específica per a persones transsexuals, transgènere i intersexuals en aspectes tals com: formació educativa, accés al mercat de treball, tractaments hormonals i cirurgies, salut sexual i reproductiva, etc.

4. S'hauran de promoure mesures directes de foment de la contractació de persones transsexuals en risc d'exclusió a l'empresa ordinària, així com difondre les oportunitats i les avantatges de la seva contractació.

5. Les persones transsexuals han poder acollir-se al que s'estableix en aquesta Llei sense que sigui necessari cap diagnòstic de disfòria de gènere ni cap tractament mèdic.

TÍTOL IV. MECANISMES PER A GARANTIR EL DRET A LA IGUALTAT DE LES PERSONES LGBT

Capítol I. Dret d'admissió

Article 23. Dret d'admissió

1. L'exercici del dret d'admissió no pot comportar en cap cas discriminació per raó d'orientació sexual, opció afectiva sexual ni identitat de gènere.

2. Les persones titulars dels establiments públics i privats i les persones organitzadores d'espectacles i activitats recreatives resten obligades a impedir l'accés o bé expulsar del local (entre d'altres):

a) Persones que faltin el respecte de paraula o de fet a altres persones per raó (entre d'altres) d'orientació sexual, d'opció afectiva sexual o d'identitat de gènere.

b) Les persones que portin robes o símbols que incitin a la violència, al racisme, a la xenofòbia, a l'homofòbia, a la lesbofòbia, a la transfòbia o a qualsevol altre que reflecteixi odi a la diferència.

Capítol II. Dret a l'atenció i a la reparació

Article 24. Dret a una protecció integral, real i efectiva

S'ha d'establir un sistema que garanteixi a les persones LGBT que pateixin o es trobin en risc de patir qualsevol violència el dret a rebre de manera immediata una protecció integral, real i efectiva de les administracions públiques catalanes.

Article 25. Contravenció de la llei dins l'àmbit contractual

Els actes i les clàusules dels negocis jurídics que constitueixin o causin discriminació per raó d'orientació sexual, opció afectiva sexual o identitat de gènere hauran de ser considerades nul·les i podran donar lloc a responsabilitat.

Article 26. Dret a l'atenció i a l'assistència jurídica

S'han d'establir els mecanismes necessaris per tal de garantir que totes les persones LGBT tinguin el dret a rebre tota la informació i assistència jurídica especialitzada relacionada amb la discriminació i amb els diferents tipus de violències exercides contra les persones LGBT.

Article 27. Participació i solidaritat

1. Dins dels eixos de la cooperació i del foment de la Pau i Drets Humans que realitzi la Generalitat a favor del desenvolupament, s'ha d'incloure la lluita pels drets de les persones LGBT impulsant projectes de cooperació que defensin i reconeixin els drets humans d'aquestes persones.

2. Així mateix, s'han d'impulsar les actuacions següents:

a) Introduir la diversitat afectiva i sexual i d'identitat de gènere com una àrea més de treball dins l'àmbit de la immigració.

b) Establir una comunicació estable amb el conjunt de representants de les creences religioses que conviuen a Catalunya.

- c) Reconèixer les persones que han patit persecució ideològica per raó d'opció sexual o identitat de gènere i que han patit represàlies per règims totalitaris.
- d) Promoure i impulsar Catalunya com a país obert i respectuós vers la diversitat sexual i afectiva i la identitat de gènere.

Capítol III. Règim d'infraccions i sancions

Article 28. Concepte d'infracció

1. Són infraccions administratives en l'àmbit dels drets de les persones LGBT les accions o omissions tipificades per aquesta llei.
2. Les infraccions poden ésser lleus, greus o molt greus segons la naturalesa del deure infringit i l'entitat del dret afectat, d'acord amb el que estableix aquesta llei.

Article 29. Concurrència amb l'ordre jurisdiccional penal

Si les infraccions poden ésser constitutives de delictes o falta, l'òrgan competent ho ha de comunicar al Ministeri Fiscal o a l'òrgan judicial que correspongui. En aquest cas, s'ha de suspendre el procediment si hi ha identitat de subjecte, fets i fonament, un cop l'autoritat judicial hagi comunicat que s'ha iniciat el procés penal.

Article 30. Procediment

El procediment sancionador que els òrgans competents per a iniciar, instruir i resoldre els expedients sancionadors han d'aplicar és el que estableix la normativa del procediment sancionador aplicable als àmbits de competència de l'Administració de la Generalitat. Aquest procediment s'ha d'aplicar respectant els principis generals en matèria sancionadora que estableix la Llei de l'Estat de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 31. Infraccions

Les infraccions es tipificaran en lleus, greus o molt greus en proporció a la lesió ocasionada i al nombre de persones afectades.

1. Infraccions lleus

- a) Expressar, a través d'un dibuix, un text o qualsevol altra forma expressiva, mofa o menyspreu cap a una persona LGBT per causa de la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere.
- b) Emetre missatges subliminals que incitin a l'homofòbia o la transfòbia als mitjans de comunicació, ja siguin públics, privats, nacionals, comarcals o locals.
- c) Comportament verbal que denoti homofòbia, lesbofòbia o transfòbia no dirigit a persones LGBT

2. Infraccions greus

- a) Comportament verbal ofensiu que denoti homofòbia, lesbofòbia o transfòbia dirigit a persones LGBT o els seus familiars per causa de la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere.
- b) Comportaments basats en la ignorància, l'aïllament o el rebuig dirigits a persones LGBT per causa de la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere.
- c) Comportament de rebuig cap a persones LGBT per causa de la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere.
- d) Comportament físic agressiu cap a objectes o propietats de persones LGBT o els familiars d'aquestes per causa de la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere
- e) Comportament diferenciat en l'atenció cap a persones homosexuals o transsexuals que no es donaria en el cas de persones heterosexuales.
- f) Obstaculització a l'hora de realitzar qualsevol tràmit o accedir a qualsevol servei dins l'àmbit de l'Administració Pública o l'àmbit privat dirigit a persones LGBT per causa de la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere.
- g) Obstaculització dirigida a una persona LGBT per causa de la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere a l'hora de desenvolupar la seva tasca en el seu lloc de treball
- h) Obstaculització per accedir a llocs de treball o per ascendir-ne dirigida a una persona LGBT per causa de la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere.
- i) Escrits, publicacions o continguts públics que tinguin connotacions homofòbiques o transfòbiques.
- j) Permissió de comportament veral homofòbic, lesfobòbic o transfòbic per part de les persones propietàries o directives de l'establiment o equipament on es provoqui aquest comportament.

3. Infraccions molt greus

- a) Comportament físic agressiu cap a persones LGBT o els familiars d'aquestes per causa de la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere.
- b) Privació de drets fonamentals a persones LGBT per causa de la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere.
- c) Continguts homofòbics, lesbofòbics o transfòbics en missatges o discursos públics.
- d) Emissió de missatges que incitin a l'homofòbia o la transfòbia als mitjans de comunicació, ja siguin públics, privats, nacionals, comarcals o locals.

Article 32. Sancions

1. Les infraccions lleus es sancionaran amb una multa per una quantia equivalent a l'import de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya (IRSC), corresponent a un període d'entre set dies i quatre mesos.

2. Per la comissió d'infraccions greus es pot imposar una de les sancions següents o més d'una:

- a) Multa per una quantia equivalent a l'import de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya (IRSC) corresponent a un període d'entre quatre mesos i un dia i 1 any.
- b) Inhabilitació temporal per un període de fins a cinc anys de l'activitat de l'empresa on s'hagi comès la infracció.
- c) Prohibició de finançament públic per un període màxim de dos anys.

3. Per la comissió d'infraccions molt greus es pot imposar una de les sancions següents o més d'una:

- a) Multa per una quantia equivalent a l'import de de renda de suficiència de Catalunya (IRSC) corresponent a un període d'entre un dia i un any i 2 anys.
- b) Inhabilitació definitiva o temporal per un període superior a cinc anys de l'activitat de l'empresa on s'hagi comès la infracció
- c) Prohibició de finançament públic per un període superior a dos anys.

4. Per a concretar les sancions que sigui procedent imposar i, si escau, per a graduar la quantia de les multes i la durada de les sancions temporals, les autoritats competents han de mantenir la proporció adequada entre la gravetat del fet constitutiu de la infracció i la sanció o les sancions aplicades, considerant especialment els criteris següents:

- a) El grau de culpabilitat i la intencionalitat de l'infractor o infractora.
- b) Els perjudicis físics, morals i materials causats a persones o béns i la situació de risc creada o mantinguda.
- c) La reincidència o la reiteració.
- d) La transcendència econòmica i social de la infracció.
- e) L'incompliment reiterat dels advertiments o recomanacions previs de la Inspecció de Serveis Socials.
- f) El caràcter permanent o transitori de la situació de risc creada per la infracció.
- g) El compliment per iniciativa pròpia de les normes infringides, en qualsevol moment del procediment administratiu sancionador, si encara no s'ha dictat una resolució.

5. L'objectiu de la sanció ha d'ésser la correcció de les distorsions i dels perjudicis causats.

Article 33. Competència

La competència per a imposar les sancions que estableix aquesta llei correspon al secretari o secretària general del departament competent en matèria de serveis socials.

Capítol IV. Garanties

Article 34. Garantia estadística

1. L'obtenció de dades estadístiques oficials per a l'elaboració de polítiques públiques antidiscriminatòries dins l'àmbit LGBT es duran a terme en el marc de la legislació catalana en matèria estadística, especialment pel que fa a la regulació del secret estadístic en els termes establerts per la Llei 23/1998, de 30 de desembre d'estadística de Catalunya, i d'acord amb la Llei 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, i la resta de normativa que li sigui d'aplicació.

2. Amb aquesta finalitat s'hauran d'elaborar periòdicament estadístiques relatives a:

- a) Agressions contra les persones LGBT.
- b) Denúncies presentades en virtut d'aquesta Llei, i denúncies penals presentades per delictes en l'àmbit de la discriminació o la violència contra les persones LGBT.
- c) Resolucions administratives emeses, i el sentit de les mateixes.
- d) Sentències judicials que recaiguin en relació a agressions contra persones LGBT.
- e) Resolucions administratives positives i negatives d'idoneïtat per adoptar, distingint entre parelles legalment constituïdes de diferent sexe i de persones LGBT.
- f) Sentències judicials que resolen la impugnació contra les resolucions administratives d'idoneïtat.

DISPOSICIÓ FINAL ÚNICA

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, i aquells preceptes el compliment dels quals exigeix la realització de despesa amb càrrec als Pressupostos de la Generalitat, produiran efectes a partir de l'entrada en vigor de la llei de pressupostos corresponents a l'exercici pressupostari immediatament posterior a l'entrada en vigor d'aquesta llei.